

Gaixotasun periodontal eta periinplantarioak: gako diagnostiko berriak

Irakaskuntza gida

Egileak: Aguirre-Zorzano LA, Estefanía-Fresco R, Fernández-Jiménez A, García-De-La-Fuente AM

Gaixotasun periodontala (GP) hanturazko patologia kronikoa da eta hortzak inguratzen dituen ehunei eragiten die. Gaixotasun periodontalak oso ohikoak dira ([Billings et al. 2018](#)) eta Europan arazo larri bilakatu dira. Haien prebalentzia oso ezberdina da herrialdearen arabera, % 44-tik (Suedian, Espainian eta Suitzan) % 100-era arte ([König et al. 2010](#)) dabilena. Adituen ustez, periodontitisa Europako osasun publikoetatik arazo larrienetakoa da.

Patologia kroniko honek ez du soilik ondorio mugatuak eragiten (hortz-galera, mastekatzeko gaitasunaren murrizketa, arazo estetikoak...), baizik eta ondorio sistemikoak ere bai. Dirudienez, periodontitisaren eta gaixotasun sistemikoen artean erlazio handia dago, besteak beste, gaixotasun kardiobaskularra, diabetesa, artritis erreumatoidea, sindrome metabolikoa.... ([Tonetti & Dyke 2013](#), [Linden et al. 2013](#))

2018-an gaixotasun periodontalen eta periinplantarioen sailkapen berria finkatu da ([Caton et al. 2018](#)), diagnostikatzeko kontzeptu berriak ezartzeko asmoz. Ikastaro honen **helburu nagusia** kontzeptu berri horiek azaltzea da, gaixotasun periodontalak eta periinplantarioak ezberdintzeko eta diagnostikatzeko gai izateko.

Ikasgai honetan, aspektu teorikoak jorrazteko teoria-gai bakoitzeko azalpen bat garatuko da. Gai guztiak ikasi eta gero, ariketa batzuk proposatuko dira ikasitakoa praktikan jartzeko.

Gaiak ikasi ondoren, gomendatzen da ariketa praktikoak egitea eduki teorikoak garatzeko eta finkatzeko. Ariketa hauek egiteko metodologia aktiboak (kasu-ebazpenetan oinarrituak) erabiliko dira.

Bukatzeko, autoebaluaketarako test baten bidez, ikasleak bere ezaguera maila neurtu ahal izango du.

Ikastaro hau Odontologia Graduko ikasleentzat erabilgarria izango da, periodontoko prozesu patologikoak identifikatzeko. Gainera, antolatuta dagoen moduagatik, osasun zientzietako beste Graduetan interesgarria izan daiteke.

Horrez gain, Europako Goi Hezkuntzak euren ikaskuntza prozesuan, aurrez aurreko eta urruneko irakaskuntzako ECTS kredituak egin behar dituztela proposatzen du. Horrela, ikasgai honek ikasleari, bere urruneko (ez-presentziala) prestakuntzarako materiala osatzeko aukera emango dio.

Ikasgaiaren helburu nagusiak hurrengoak dira:

- 1999-ko eta 2018-ko sailkapenen arteko ezberdintasun nagusiak identifikatzea.
- Ikasleak oinarrizko ezagutzak lortzea, gaixotasun periodontalen eta periinplantarioen sailkapen berria ezagutzeko.
- Ikasleak oinarrizko ezagutzak lortzea, osasun eta gaixotasun, bai periodontalaren eta gingibalaren, bai periinplantarioaren, kontzeptu berriak integratzeko eta diagnostikatzeko.

Horretarako ikasleak hurrengo helburu zehatzak lortzeko edo ezagutzeko gai izango da:

- Gaixotasun periodontalaren sintoma eta zeinu kliniko eta erradiografikoak bereiztea eta identifikatzea.
- Periodontitisaren kasua definitzeko kontzeptu berriak integratzea, gaixotasun gingibalaren eta periodontitisaren mota ezberdinen artean diagnostiko diferentziala egiteko.
- Periodontitisaren fasea eta graduaren deskriptoreak ikasi eta barneratu, periodontitisa diagnostikatzeko eta beraien garrantziaz konturatuz, eta tratamendu-plan integratua eta diziplina-anizkoitzekoa proposatzeko asmoz.
- Periodontoari eragiten dieten bestelako egoeren sintoma eta zeinu kliniko eta erradiografikoak identifikatzea, hurrengo gaixotasunak diagnostikatzeko: abzesu periodontalak, lesio endoperiodontalak, egoera mukogingibalak, hortzoiaren atzera-egiteak, protesiarekin lotutako gaixotasunak...
- Gaixotasun periinplantarioen sintoma eta zeinu kliniko eta erradiografikoak identifikatu, mukositis, periinplantitisa eta bestelako egoera periinplantarioak ezberdintzeko eta diagnostikatzeko.
- Mukositisaren eta periinplantitisaren kasuak definitzeko sintoma eta zeinu kliniko eta erradiografikoak ikastea eta barneratzea, gero beraien artean diagnostiko diferentziala egiteko.

OROKORRA	Gaixotasun periodontal eta periinplantarioen kontzeptu berrien garrantzia ezagutzea
OROKORRA	1999-ko eta 2018-ko sailkapenen arteko ezberdintasun nagusiak jakitea
OROKORRA	Osasun periodontalaren kasu-definizioaren funtsezko kontzeptuak ikastea eta barneratzea
OROKORRA	Gingibitisaren kasu-definizioa eta haren zantzu eta sintoma klinikoak ikastea eta barneratzea
OROKORRA	Gaixotasun gingibalak ezberdintzea eta diagnostikatzeko gai izatea
OROKORRA	Periodontitisen arteko ezberdintasunak ezagutzea eta diagnostikatzeko gai izatea
OROKORRA	Periodontoari eragiten dioten bestelako egoerak ezagutzea
OROKORRA	Hortz-inplante inguruko ehun gogorrak eta bigunak dauden sintoma eta zeinu kliniko eta erradiografikoak identifikatzea, osasun periinplantarioaren kasua identifikatzeko gai izatea
OROKORRA	Gaixotasun periinplantarioak zeintzuk diren ezagutzea eta ezberdintzea
OROKORRA	Gaixotasun periinplantarioak diagnostikatzeko gako berriak (sintoma eta zeinu kliniko eta erradiografikoak) ezagutzea eta ikastea

Ikastaro hau **Odontologia Graduko ikasleentzat** erabilgarria izango da, gaixotasun periodontalen sailkapen berria ezagutzeko eta eritasunak diagnostikatzeko.

Gainera, antolatuta dagoen moduagatik, **Osasun Zientzietako beste Graduetan** interesgarria izan daiteke.

Arazo gehiegirik gabe egiteko, komenigarria izango litzateke, bestek beste, "Anatomia", "Biologia", "Histologia", "Mikrobiologia", "Immunologia", eta "Farmakologia"-ko oinarrizko ezagutzak izatea.

Oinarri teorikoak

01. Gaia. Sarrera: 1999-ko eta 2018-ko sailkapenen arteko ezberdintasun nagusiak
02. Gaia. Osasun periodontala eta gingibala: kontzeptu berriak
03. Gaia. Gaixotasun gingibalak
04. Gaia. Gaixotasun periodontalak
05. Gaia. Periodontoari eragiten dioten bestelako egoerak
06. Gaia. Gaixotasun periinplantarioak

Praktikak

01. Kasu klinikoaren ebazpena (I), sailkapen berriaren kontzeptuak kontuan hartuta
02. Kasu klinikoaren ebazpena (II), sailkapen berriaren kontzeptuak kontuan hartuta
03. I eta II kasu klinikoen ebazpena

Autoebaluaketarako testa

Bibliografia / Gomendaturiko irakurgaiak

Oinarri teorikoak

01. Gaia. Sarrera: 1999-ko eta 2018-ko sailkapenen arteko ezberdintasun nagusiak

Ikasleak 1999-ko eta 2018-ko sailkapenen arteko ezberdintasun nagusiak ezagutzeko gai izango dira.

02. Gaia. Osasun periodontala eta gingibala: kontzeptu berriak

2018-ko sailkapen berriko "Osasun periodontal eta gaixotasun gingibalak" atalean jasotzen den lehen gaia dugu. Bertan, lehenengo aldiz, osasunaren inguruko definizioak ezartzen dira.

Hauek ezagutzeak, gaixotasun periodontala dagoen ala ez zehazten, eta tratamenduarekin lorturiko emaitzak ebaluatzen, lagunduko digu.

03. Gaia. Gaixotasun gingibalak

2018-ko sailkapen berriko "Osasun periodontal eta gaixotasun gingibalak" atalean jasotzen den bigarren gaia dugu.

Gai honen bitartez, gingibitisa zertan datzan barneratzeko, eta gaixotasun gingibalak ezberdintzeko eta diagnostikatzeko, gai izango gara.

Oinarri teorikoak

04. Gaia. Gaixotasun periodontalak

2018-ko sailkapen berriko "Periodontitisa" atalean jasotzen den gaia dugu.

Gai honen bitartez, periodontitisen arteko ezberdintasunak ezagutzeko eta diagnostikatzeko gai izango gara.

05. Gaia. Periodontoari eragiten dioten bestelako egoerak

Gai hau 3 ataletan banatzen da.

Lehenengo atalean "Txertatzeko ehun periodontalei erasaten dieten gaixotasun edo egoera sistemikoak" azaltzen dira.

Bigarren atalean, "Abzesu periodontalak", "Lesio endoperiodontalak" eta "Lesio mukogingibalak" aurkezten dira; gai honen bitartez, egoera hauek definitzeko, diagnostikatzeko eta sailkatzeko gai izango dira ikasleak.

Bukatzeko, hirugarren atalean "Indar oklusal traumatikoak" eta "Protesi eta hortzarekin lotutako faktoreak"; gai honen bitartez, egoera hauek diagnostikatzeko gai izango gara, eta hauek periodontoan izan dezaketen eragina ezagutuko dugu.

06. Gaia. Gaixotasun periinplantarioak

2018-ko sailkapen berriko "Gaixotasun periinplantarioak" atalean jasotzen den gaia dugu. Bertan, lehenengo aldiz, osasun eta gaixotasun periinplantarioak definitzen dira.

Gai honen bitartez, inplanteen inguruko egoera kliniko ezberdinak ezagutzeko eta diagnostikatzeko gai izango gara.

Praktikak

01. Kasu klinikoaren ebazpena (I), sailkapen berriaren kontzeptuak kontuan hartuta

(1) Kasu kliniko baten informazio klinikoa, periodontograma eta segida erradiologikoa aurkezten dugu.

Diagnostikorako urrats gakoak jarraituz, azken diagnostikora iritsi beharko dugu eta tratamendu-plan egokia ezarriz.

02. Kasu klinikoaren ebazpena (II), sailkapen berriaren kontzeptuak kontuan hartuta

(2) Kasu kliniko baten informazio klinikoa, periodontograma eta segida erradiologikoa aurkezten dugu.

Diagnostikorako urrats gakoak jarraituz, azken diagnostikora iritsi beharko dugu eta tratamendu-plan egokia ezarriz.

03. I eta II kasu klinikoen ebazpena

Diagnostikorako urrats gakoak jarraituz, aurreko bi kasu klinikoen, hasierako diagnostikoa, diagnostiko diferentziala, azken diagnostikoa eta tratamendu-plana azaltzen dira pausoz pauso.

Autoebaluaketarako testa

Autoebaluaketarako test honek, 12 test galderez osatua, ezagutza teorikoak eta praktikoak barneratu diren baloratzen eta finkatzen lagunduko digu.

Bibliografia / Gomendaturiko irakurgaiak

Ikastaro hau osatzen duten gai bakoitzaren amaieran, bertan erabilitako bibliografia erantsi da. Baliabide bibliografiko hauetatik % 70-a sarrera librekoak dira.

Bibliografia hori, gure arloan funtsezkoa den bibliografia klasikoak eta bibliografia eguneratuak osatzen dute.

Bibliografia guztia, gaixotasun periodontalak eta periinplantarioaren sailkapen berria ezagutzeko eta eritasun horiek diagnostikatzeko oinarrizkoa da, egungo ebidentzia kontuan hartuta.

Gai bakoitzean gomendatutako bibliografiaz gain, "Gomendatutako irakurketak" izeneko atal espezifikoa bat dago. Bertako baliabide bibliografikoetatik % 87,50-a sarrera librekoak dira.

1. Gai bakoitzeko materialak irakurri, aspektu teorikoak jorratzeko.
2. Irakurritakotik, garrantzitsuena azpimarratu eta eskematikoki berridatzi.
3. Ikasleak eskema bat egin beharko du, gaiaren puntu garrantzitsuenak ulertu dituela jakiteko.
4. Behin gai guztiak ikasita, kasu kliniko batzuen ebazpena burutzea proposatzen dugu, gai desberdinetan ikasitakoa praktikan jartzeko.
5. Behin ezagumendu teorikoak eta praktikoak landuta, planteatzen diren autoebaluaketarako ariketak egin. Lehenengo aldiz egiten direnean emaitzak ez begiratzea gomendatzen da.
6. Emaitzak begiratu, eta egiaztatu ariketak ondo egin diren.
7. Akatsak egon diren gaietan, hauek arreta handiz berrirakurtzea komenigarria izango da, erantzun zuzenak aurkitzeko helburuarekin.
8. Oraindik zalantzak egotekotan (edo gairen batean sakondu nahi bada) gomendatutako bibliografia erabili.

Ikastaro hau ondo jarraitzeko, lehenengo, gai teorikoak irakurtzea gomendatzen da. Gai teoriko bakoitza lantzeko, bai irakurtzeko eta ikasteko, bai gomendatutako bibliografia irakurtzeko, 5 edo 7 ordu behar dira, lehenengo bi gaiak izan ezik, ikastaroa ahalik eta ondoen egiteko.

Ondoren, praktikak egin daitezke. Bertan planteatzen diren kasu klinikoek ebazpena ondo egiteko, gai teorikoetan azaldu dena landuta egon beharko du. Praktika horiek egiteko, ikasleek, 5 ordu beharko dituzte. Bukatzeko, autoebaluaketarako testa egin daiteke, bakoitzak bere ezaguera maila neurtzeko. Akatsak egon diren gaietan, hauek arreta handiz berrirakurtzea komenigarria izango da, erantzun zuzenak aurkitzeko helburuarekin.

Hurrengo taulan (1. taula) jasotzen da kronograma, orduen antolamendu zehatza adieraziz.

1. taula. Kronograma zehatza

Astea	Gaiak	Eduki teorikoak irakurri eta ulertu	Gomendaturiko irakurgaiak	Praktikak egin eta ebazpena egiaztatu	Autoebaluzio testa	Orduak guztira
1	1 eta 2	3	2			5
2	3	4	2			6
3	4	4	3			7
4	5.1	3	2			5
5	5.2	3	2			5
6	5.3	3	2			5
7	6	3	2			5
8	Prak. 1			5		5
9	Prak. 2			5		5
10	Kontzeptuak birpasatu autoebaluzioa egin aurretik					5
11					4	4
Guztira		23	15	10	4	52

Ikastaroaren plangintza 10-11 aste inguru iraun dezan antolatuta dago, asteen 5 edo 7 ordu arituz. Hau da, guztira, 52 orduko ikastaroa da.

- ▶ Caton, J. G., Armitage, G., Berglundh, T., Chapple, I. L., Jepsen, S., Kornman, K. S., ... & Tonetti, M. S. (2018). A new classification scheme for periodontal and peri-implant diseases and conditions—Introduction and key changes from the 1999 classification. *Journal of periodontology*, **89**, S1-S8.
- ▶ Billings, M., Holtfreter, B., Papapanou, P. N., Mitnik, G. L., Kocher, T., & Dye, B. A. (2018). Age-dependent distribution of periodontitis in two countries: Findings from NHANES 2009 to 2014 and SHIP-TREND 2008 to 2012. *Journal of clinical periodontology*, **45**, S130-S148.
- ▶ König, J., Holtfreter, B., & Kocher, T. (2010). Periodontal health in Europe: future trends based on treatment needs and the provision of periodontal services—position paper 1. *European journal of dental education*, **14**(s1), 4-24.
- ▶ Linden, G. J., Lyons, A., & Scannapieco, F. A. (2013). Periodontal systemic associations: review of the evidence. *Journal of clinical periodontology*, **40**(s14).
- ▶ Tonetti, M. S., & Dyke, T. E. (2013). Periodontitis and atherosclerotic cardiovascular disease: consensus report of the Joint EFP/AAP Workshop on Periodontitis and Systemic Diseases. *Journal of clinical periodontology*, **40**(s14).